

Innst. S. nr. 81

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument nr. 8:124 (2007–2008)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Egil Evensen og Jan-Henrik Fredriksen om innføring av en årlig sykehusproposisjon

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget i løpet av høstsesjonen 2008 om innføring av en egen årlig sykehusproposisjon."

Som bakgrunn for forslaget vises det til at spesialisthelsetjenesten er ett av de største kapittelområdene på det årlige statsbudsjettet. Overføringene til de regionale helseforetakene utgjør for budsjettåret 2008 om lag 86 mrd. kroner.

Det vises til at det skjer store endringer og omstillinger i sektoren, og til at det er meget kort tid fra tidspunktet da statsbudsjettet vedtas og når budsjettperioden starter.

Forslagsstillerne ser klare paralleller mellom kommunesektoren og sykehussektoren med hensyn til behov for langsiktig planlegging og mener det er behov for en egen sykehusproposisjon som hvert år legges fram i samme periode som kommuneproposisjonen. De mener at dette vil gi mulighet for å planlegge nødvendige og ønskelige endringer for det påfølgende år.

Forslagsstillerne mener en sykehusproposisjon bør inneholde en gjennomgang av den reelle situasjonen for det inneværende år utført av et teknisk bereg-

ningsutvalg som gir anslag bl.a. for lønnsutgifter, medisnutgifter, øvrige pris- og kostnadsendringer, samt pasientanslag.

Forslagsstillerne mener at innføring av en slik sykehusproposisjon vil bidra til økt langsiktighet og økonomisk handlingsrom for det enkelte foretak og gi større grad av fleksibilitet og mulighet for omstillinger.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Jan Bøhler, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, fra Høyre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Saxi, fra Kristelig Folkeparti, Laila Dāvøy, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Venstre, Gunvald Ludvigsen, deler forslagsstillerens syn på at det er ønskelig og nødvendig å ha mulighet for planlegging og langsiktighet i sykehusenes virksomhet, både når det gjelder behandlingstilbud, vedlikehold og investeringer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, mener dette er mulig uten en egen sykehusproposisjon, siden man i budsjettproposisjonen har full mulighet til å legge føringer og signaler for flere år fremover. Videre er det behov for å se primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten i sammenheng, noe som er høyst nødvendig for å sikre pasientene helhetlige helsetjenester.

Ved å fremme en egen sykehusproposisjon vil dette bli svekket.

Flertallet foreslår at representantforslaget vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er overrasket over at det kan se ut som om komiteens flertall ikke er villig til å sørge for at sykehussektoren i Norge får mer forutsigbare rammer til å kunne styre sin virksomhet. Dersom man ser på de rammer som årlig tildeles de regionale helseforetakene, så utgjør disse bevilgningene en svært betydelig del av statsbudsjettets samlede utgifter. Regjeringen har foreslått at det bevilges i overkant av 100 mrd. kroner for budsjettåret 2009. Dette viser med all tydelighet størrelsen på sektoren.

Disse medlemmer mener det er uheldig at sykehusene ikke har mulighet til å foreta en mer langsiktig planlegging enn det som er mulig med dagens system. Hovedårsaken til dette er, slik disse medlemmer ser det, den korte tidsperioden mellom vedtatt statsbudsjett og implementeringsfasen for det gjeldende budsjettår. Disse medlemmer påpeker at det kun er snakk om få dager mellom endelig vedtak for statsbudsjettet og det nye budsjettåret. Dette tilsier at det ikke er mulig å få full effekt ut av alle de vedtak som fattes i forbindelse med Stortingets budsjettforhandlinger, fra begynnelsen av budsjettåret. Helseforetakene er store institusjoner hva gjelder både penger og ansatte. Dette tilsier at dersom det skal foretas endringer vedrørende finansiering og organisering, så vil dette kreve tid å få på plass. I den forbindelse kan det være greit å vise til noen av de endringer som er gjort de senere år, og som har vært svært krevende å få på plass i helseforetakene:

- Endringer i ISF-størrelsen flere ganger
- Syketransportansvaret ble overført til regionale helseforetak
- Regionale helseforetak har fått ansvaret for opp trening og rehabilitering
- Finansieringen for TNF-hemmerne og MS-medisiner er overført til helseforetakene

Disse medlemmer stiller seg undrende til at komiteens flertall ser ut til å mene at en forutsigbar og langsiktig planlegging er mulig uten å innføre en årlig sykehusproposisjon. Sykehussektoren er, slik disse medlemmer ser det, preget av pragmatiske omstillingsprosesser som verken er til det beste for pasienter eller samfunnsøkonomien. Når man ser på den situasjonen som eksisterer, både knyttet til den finansielle situasjonen og ikke minst til de stadige effektiviseringskrav som pålegges sykehussektoren, så er det, slik disse medlemmer ser det, lite som vitner om en langsiktig og fornuftig styringsstrategi.

Disse medlemmer har derfor det syn at det vil være en forutsetning for at omstillings- og endringsprosesser skal lykkes, at man får på plass en årlig sykehusproposisjon som gir denne sektoren mulighet til å drive fremtidsrettet planlegging, slik som kommunesektoren allerede har mulighet til å gjøre gjennom sin årlige proposisjon.

Disse medlemmer stiller seg videre svært uforstående til at komiteens flertall ser ut til å mene at en sykehusproposisjon vil svekke samhandlingen mellom primær- og spesialisthelsetjenesten. Disse medlemmer kan ikke se at langsiktighet, forutsigbarhet og kjente rammevilkår for sykehusene vil bidra til å svekke samhandlingen med primærhelsetjenesten, snarere tvert imot. Disse medlemmer viser imidlertid til gjentatte forslag fra Fremskrittspartiet om å endre finansieringssystemet for helsetjenester, slik at pengene følger brukeren, uavhengig av hvilket forvaltningsnivå som har ansvaret for tjenesten. Dette vil, slik disse medlemmer ser det, sørge for at nettopp samhandlingen mellom de ulike deler av helsevesenet blir bedret, både til pasientenes og samfunnsøkonomiens beste.

Disse medlemmer vil vise til de store endringene som er blitt gjort fra år til år i sykehussektoren, enten det gjelder nivået for ISF-andelen, investeringsregimer eller stadige nye oppgaver. Det vil, slik disse medlemmer ser det, være en stor fordel om man i løpet av vårsesjonen hvert år fikk en sykehusproposisjon til behandling i Stortinget, som ga noen rammer for hva sykehusene har å forholde seg til det påfølgende år. Dette vil bidra til økonomisk forutsigbarhet, som gjør at de ressurser som gis, kan benyttes på en best mulig måte. Et viktig element i dette vil selvsagt være på en fornuftig og adekvat måte å kunne imøtekomme de forventninger som uttrykkes fra politisk hold. Disse medlemmer viser til de signaler som er mottatt knyttet til å gi sykehusene de økonomiske styringsverktøyene som er nødvendig for å kunne gjennomføre fornuftige budsjett- og planleggingsprosesser, og mener at en årlig sykehusproposisjon vil være svært positiv i så måte. En sykehusproposisjon bør i tillegg til å gi de nødvendige fremtidsrammene inneholde en gjennomgang av den reelle situasjonen for det inneværende år, utført av et teknisk beregningsutvalg. Disse medlemmer viser til at det i budsjetttrammene blir foretatt en rekke kostnadsanslag, blant annet hva gjelder lønnsutgifter, medisnutgifter, øvrige pris- og kostnadsendringer, samt pasientanslag. Et teknisk beregningsutvalg bør derfor opprettes for å påvise hva de faktiske kostnadene blir, slik at man fra politisk side blir gitt muligheten til å foreta de nødvendige korrigeringer av det løpende års budsjett.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innføre en ordning med en årlig sykehusproposisjon og at den første fremmes for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2009."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen innføre en ordning med en årlig sykehusproposisjon og at den første fremmes for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2009.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:124 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Egil Evensen og Jan-Henrik Fredriksen om innføring av en årlig sykehusproposisjon – vedlegges protokollen.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 27. november 2008

Harald T. Nesvik
leder

Laila Dåvøy
ordfører

